

ปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน
เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
FACTORS OF CHOOSING FOREIGN WORKERS IN CONSTRUCTION
WORK BASING ON MANAGER'S PERSPECTIVE
IN PHAYA THAI, BANGKOK

¹สุรทิน เหล่าศรี และ ²เอนก เนรมิตรcornบุรี
¹Surathin Laosri and ²Anek Neramitcornburi

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, ประเทศไทย
Rajamangala University of Technology Tawan-ok, Thailand

¹Surathin2835@gmail.com

Received: September 24, 2023; **Revised:** November 28, 2023; **Accepted:** December 31, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Server research) และสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 207 คน และในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 5 คน จำแนกเป็นตำแหน่งได้แก่ หัวหน้างาน โฟร์แมน ผู้ควบคุมแรงงาน หัวหน้าช่าง ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีองค์ประกอบในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน ได้แก่ ข้อมูลจากการขาดแคลนแรงงานต่างด้าว ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน ด้านสังคม และภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมในการวิเคราะห์ระดับเพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมากที่สุด และนอกจากนี้พบว่า สภาพปัญหาพบเจอหลัก ๆ คือ การ

¹ นักศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

² อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

สื่อสาร การใช้ภาษา และทักษะฝีมือแรงงาน สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาคือ แรงงานต่างด้าวต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อพัฒนาฝีมือการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และการวิเคราะห์จากกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวที่ใช้ในงานก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา เนื่องจากประเทศกัมพูชาอยู่ใกล้กับชายแดนไทย-กัมพูชา ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี โดยแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย แรงงานต่างด้าวนี้นี้มีความสำคัญและเป็นปัจจัยผลักดันจากประเทศต้นทางที่มีความแตกต่างในระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยซึ่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยอาจทำให้ได้รับค่าตอบแทนมากกว่าการทำงานในประเทศบ้านเกิดของแรงงานต่างด้าว

คำสำคัญ: ปัจจัยการเลือกใช้, งานก่อสร้าง, แรงงานต่างด้าว

Abstract

The objective of this study is to study the selection of foreign labor in construction according to the viewpoint of the Phaya Thai District supervisor, Bangkok. And to study the solutions to the problems of foreign workers in construction according to the perspective of the Phaya Thai District supervisor, Bangkok Province Is an survey study (Server research) and discussion The group (Focus Group) using questionnaires as a tool to collect data for 207 people. And in this study, the researchers used quantitative research methods and used the discussion process (Focus Group) 5 people. Classified as positions to supervisor Foreman, supervisor Chief mechanic labor, which analyzes data By using the ready-made statistical program Statistics used include the average percentage of standard deviations. There are elements in the selection of foreign workers in construction according to the supervisor's point of view, including data from alien labor shortages. Personal characteristics and habits of foreign workers Professional skills of social labor And the language used to communicate with aliens The results show that the average and overall standard deviation in the level value analysis to study the selection of alien labor in construction according to the supervisor's perspective. Overall, there is an average (= 4.59, S.D. = 0.56) is at the highest level And in addition, found that The main problems encountered are communication, language usage and labor skills. As for the solution, alien workers must be trained to develop skills for better performance And analysis from the discussion process group (Focus Group). The results show that Most of the alien labor used in construction is Cambodian. Because Cambodia is close to the Thai-Cambodian

border, including Sa Kaeo Province, Trat Province And Chanthaburi Province In which foreign workers come to work in Thailand This alien labor has Important and is a driving factor from the country of origin that is different in the level of economic development compared to Thailand, where coming to work in Thailand may result in more compensation than working in the home country of foreign workers

Keywords: factors of choosing, Construction work, foreign workers

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีการเจริญเติบโตทางภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของภาครัฐหลายโครงการ อาทิเช่น โครงการรถไฟฟ้าสายต่าง ๆ รวมถึงการก่อสร้างตามแผนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยการก่อสร้างของภาครัฐ และภาคเอกชนจะมีการแข่งขันกันมาก ส่งผลให้โครงการก่อสร้างส่วนใหญ่จำเป็นต้องแข่งขันกันก่อสร้างให้เสร็จเร็วเป็นรูปเป็นร่างก่อนรายอื่น เพื่อมีโอกาสทำการตลาดได้ก่อนเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงการลงทุนขนาดเล็ก ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ ถนน การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค และโครงการก่อสร้างอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่ระหว่างการวางแผนเพื่อดำเนินการก่อสร้างในอนาคต ประกอบกับความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของประชากรที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดโครงการและการลงทุนของเอกชนในด้านอสังหาริมทรัพย์ตามมาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีธุรกิจรับเหมาก่อสร้างซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ย 8.1% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ส่วนใหญ่เป็นงานก่อสร้างซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะ ผู้ว่าจ้าง ได้แก่ งานภาครัฐ และเอกชน โดยมีสัดส่วนของมูลค่าการลงทุนอยู่ที่ 59:41 ในปี 2564 ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างมีทิศทางฟื้นตัว โดยมูลค่าการลงทุนก่อสร้างโดยรวมมีแนวโน้มขยายตัว 5.0-5.5% ในปี 2565-2566 ปัจจัยขับเคลื่อนมาจากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจะเหนี่ยวนำการลงทุนก่อสร้างภาคเอกชนให้ขยายตัวตาม อาทิ นิคมอุตสาหกรรม รวมถึงภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัวจะหนุนการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและอาคารเพื่อการพาณิชย์ (กรุงศรี, 2565)

จากการเจริญเติบโตและการฟื้นตัวของนิคมอุตสาหกรรมก่อสร้างที่กล่าวมาข้างต้น แรงงานก่อสร้างถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งถ้าหากผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างใดสามารถจัดการกับแรงงานด้านต้นทุนและฝีมือของแรงงานได้ จะทำให้ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างนั้นเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างหลายแห่งต่างประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานก่อสร้าง ส่งผลให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าว ทำให้แรงงานต่างด้าวกลายเป็นแรงงานหลักในงานก่อสร้างต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันพบว่า ผู้ประกอบการแทบทุกรายใช้แรงงานต่างด้าวเกินกว่าครึ่งของ

แรงงานที่มีโดยส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวเป็นสัญชาติ พม่า กัมพูชา และลาว มีทั้งแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แรงงานในประเทศไทยไม่เพียงพอต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิต และเมื่อมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมส่งออกและการบริการ เป็นผลให้ความต้องการด้านแรงงานมีมากขึ้นตามลำดับด้วย และแรงงานที่ไหลเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมการผลิต มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ฯลฯ ที่เข้ามารับจ้างทำงานในประเทศไทย โดยส่วนมากมักจะเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม การประมง ทะเล การก่อสร้าง งานแม่บ้าน งานเกษตร งานบริการงานเสิร์ฟ จนถึงหมอนวดแผนโบราณ ฯลฯ ซึ่งบางครั้งก็พบว่าการลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวอยู่บ่อยครั้ง ในโครงการก่อสร้างมีการดำเนินงานที่สลับซับซ้อน ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างใช้ทรัพยากรที่หลากหลาย เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และมีระบบบริหารจัดการที่ดี โครงการก่อสร้างทุกโครงการจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และระยะเวลาแล้วเสร็จของโครงการอย่างชัดเจน ในการจัดการแรงงานของผู้บริหารโครงการและผู้เกี่ยวข้อง ต้องกำหนดลำดับความสำคัญของการดำเนินการและกระบวนการต่างๆ เพื่อลดความปัญหาแรงงานโครงการที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีกระบวนการวางแผน ติดตาม และตรวจสอบรวมทั้งหาแนวทางป้องกันในปัญหาด้านแรงงานให้ลดน้อยลง หรือลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความปัญหาของบุคคลที่เกี่ยวข้องในโครงการก่อสร้างที่จะทำให้ความปัญหาด้านแรงงานโดยรวมลดลง หากละเลยในการจัดการแรงงานอาจทำให้เกิดความสูญเสียหรือโครงการเกิดความเสียหายเพราะดำเนินการแล้วเสร็จไม่ทันตามข้อตกลงหรือสัญญา

ในปี พ.ศ. 2565 แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยมีจำนวน 106,580 คน ประกอบด้วยแรงงานสัญชาติกัมพูชา 26,840 คน ลาว 25,504 คน และเมียนมา 54,236 คน ซึ่งพบอุปสรรค ข้อขัดข้อง รวมทั้งไม่สามารถเดินทางกลับประเทศโดยสะดวก พร้อมกับการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรใกล้จะสิ้นสุดลง โดยที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการ ยังมีความต้องการกำลังแรงงานในการฟื้นฟูกิจการ และเศรษฐกิจภายในประเทศสืบสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่กำลังคลี่คลาย จะเห็นได้ว่าตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่มีการขยายการลงทุนไปทั่วประเทศรวมถึงการเตรียมพร้อมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วมีการลงทุนด้านโครงการพื้นฐานและงานก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นเขตปกครองหนึ่งที่กำลังมีการขยายตัว ด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างต่อเนื่องเขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการแข่งขันกันสูงมากทั้งในด้านราคาค่าก่อสร้าง คุณภาพของงานก่อสร้าง และระยะเวลาในการก่อสร้างโครงการก่อสร้างหนึ่งจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยคนงานก่อสร้างที่มีความรู้ความชำนาญ มีทักษะที่ดี ที่สำคัญต้องมีความผูกพันกับองค์การมีการทำงานอย่างต่อเนื่องจึงจะทำให้โครงการก่อสร้างนั้นๆ คืบค้ำกับการลงทุน งานมีคุณภาพ และเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่างๆ ค่อนข้างมาก การดำเนินงานมักจะประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน (Uncertainty) หรือความเสี่ยง (Risk) เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงทำให้ธุรกิจหลายโครงการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานได้ เช่น งานก่อสร้างล่าช้า ผลงานไม่ได้มาตรฐานตาม

ข้อกำหนด ประสบปัญหาขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายเกินกว่าวงเงินที่กำหนดไว้ งานก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามสัญญา (กรมการจัดหางาน, 2565) ดังนั้น จากหลักการและเหตุดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่างานก่อสร้างอาคารเป็นงานก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีผลกระทบโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง การเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้าง เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวจะต้องศึกษาปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น รายจ่ายที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย เงินเดือน สวัสดิการ คุณภาพฝีมือแรงงาน ความเอาใจใส่ในการทำงาน หรือด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งนี้ในการดำเนินงานมีความราบรื่น และแรงงานอุตสาหกรรมก่อสร้างได้มีแรงงานใช้อย่างเพียงพอ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Server research) และสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อการศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 บริษัท ได้แก่ (1) บริษัท แมคทริก จำกัด (2) บริษัท เวสท์คอน จำกัด และ (3) บริษัท แซฟวี พหุโยธิน จำกัด เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 207 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) โดยใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% (วิชิต อุอัน, 2550)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจำแนกแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวตามมุมมองของหัวหน้างาน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปโดยสอบถามลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะของโครงการ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าว ได้แก่ 1) การขาดแคลนแรงงานต่างด้าว 2) ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว 3) ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน 4) ด้านสังคม 5) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว ลักษณะ แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกณฑ์การให้คะแนนเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยข้อมูลเป็นแบบนามบัญญัติ (Nominal scale) ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และให้เติมข้อมูล และเป็นคำถามแบบประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าว ในด้านการขาดแคลนแรงงานต่างด้าว ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน ด้านสังคม ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าวใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน

ผู้ศึกษาใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน ได้แก่ หัวหน้างาน โฟร์แมน ผู้ควบคุมแรงงาน หัวหน้าช่าง เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจงมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และมีขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม (นิศา ชูโต, 2551)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าการทดสอบ F-test เพื่อใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพัฒนาไท จังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 179 คน ร้อยละ 86.47 และเพศหญิง จำนวน 28 คน ร้อยละ 13.72

จำแนกตามอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 40 ปี จำนวน 85 คน ร้อยละ 41.06 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 42 คน ร้อยละ 20.28 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 40 คน ร้อยละ 19.32 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน ร้อยละ 19.32

จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 115 คน ร้อยละ 55.55 รองลงมาระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 50 คน ร้อยละ 24.15 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 32 คน ร้อยละ 15.45 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน ร้อยละ 4.83

จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ส่วนใหญ่ตำแหน่งหัวหน้างาน จำนวน 75 คน ร้อยละ 36.23 รองลงมาตำแหน่งโฟร์แมน จำนวน 55 คน ร้อยละ 26.57 ตำแหน่งหัวหน้าช่าง จำนวน 42 คน ร้อยละ 20.28 และตำแหน่งควบคุมแรงงาน จำนวน 35 คน ร้อยละ 16.90

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5–10 ปี จำนวน 88 คน ร้อยละ 42.51 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 51 คน ร้อยละ 24.63 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 48 คน ร้อยละ 23.18 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 20 คน ร้อยละ 9.66

2. องค์ประกอบในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ตอบแบบสอบถาม

องค์ประกอบในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพัฒนาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ข้อมูลจากการขาดแคลนแรงงานต่างด้าว ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน ด้านสังคม และภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว การขาดแคลนแรงงานต่างด้าว ผลการวิเคราะห์โดยเรียงลำดับจากการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างานมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า แรงงานไทยในปัจจุบันมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ แรงงานต่างด้าวนิยมทำงานก่อสร้างในขณะที่แรงงานไทยไม่นิยมทำ และผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานของธุรกิจก่อสร้างยังมีจำนวนมาก มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

เมื่อพิจารณาจากลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ความแข็งแรงของแรงงานต่างด้าว มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมาได้แก่ ความอดทนและทำงานโดยไม่เกี่ยง มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

ทักษะทางวิชาชีพของแรงงานในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า แรงงานต่างด้าวมีประสบการณ์ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์พื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและความไม่ประมาทในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

สรุปข้อมูลด้านสังคมของแรงงานในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า แรงงานต่างด้าวสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และการอยู่ร่วมกันในที่พัก มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

และเมื่อพิจารณาจากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า สื่อสารภาษา กับแรงงานต่างด้าว (โดยล่าม) มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาได้แก่ สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$)

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน

จากการศึกษากระบวนการสนทนากลุ่มเพื่อการแสดงความคิดเห็น และมีข้อเสนอแนะแนวทางของการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. การเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างส่วนใหญ่แล้วมาจากประเทศกัมพูชา และเป็นเพศชาย เนื่องจากงานที่ทำงานจะเป็นงานก่อสร้างที่เป็นงานหนัก และด้วยความถนัดในการก่อสร้าง งานเหล่านี้แรงงานเพศชายจะมีความอดทนเป็นอย่างมาก และด้วยแรงงานต่างด้าวมีความอดทน สูง และไม่ค่อยงานมากกับงานที่ทำ ทำให้บริษัทต่าง ๆ จึงเลือกใช้แรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย

2. อุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไทยในช่วงนี้กำลังเผชิญกับภาวะขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือเพราะแรงงานที่มีฝีมือเหล่านี้เปลี่ยนไปทำอาชีพที่มีรายได้ที่มากกว่า ทำให้บริษัทจำเป็นต้องเลือกแรงงานต่างด้าว และด้วยแรงงานต่างด้าวมีความขยัน ตั้งใจ อดทน สามารถทำงานหนัก งานอันตรายโดยไม่เรียกร้องค่าจ้างมากกว่าแรงงานไทย อีกทั้งค่าจ้างแรงงานต่างด้าวดำกว่า

แรงงานไทย แต่ถ้าหากจ่ายค่าจ้างเท่ากัน ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะใช้บริการแรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย

3. ปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจในงานก่อสร้างขาดแคลนแรงงานก่อสร้าง ส่งผลให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าว ทำให้แรงงานต่างด้าวกลายเป็นแรงงานหลักในงานก่อสร้าง ซึ่งผู้ประกอบการแทบทุกรายใช้แรงงานต่างด้าวเกินกว่าครึ่งของแรงงานที่มี โดยส่วนใหญ่บริษัทต่าง ๆ จะเลือกแรงงานสัญชาติกัมพูชา และลาว เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้เป็นแรงงานที่มีความอดทน สู้งาน และขยัน สามารถให้ปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสมกับแรงงานต่างด้าว แรงงานส่วนใหญ่พร้อมที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังมีค่าจ้างต่ำ สามารถช่วยลดต้นทุนได้ และแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีคุณลักษณะไม่ตรงตามความต้องการของนายจ้าง แต่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องจ้างเนื่องจากแรงงานขาดแคลนทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเลือกใช้แรงงานต่างด้าว

4. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่แล้วมีต้นทุนทางการเงินไม่สูงมาก และธุรกิจก่อสร้างจำเป็นต้องใช้แรงงานจากมนุษย์ และต้องจ่ายค่าตอบแทนแรงงานขั้นต่ำ แรงงานไทยที่ทำงานก่อสร้างแล้วแต่อยากได้ค่าตอบแทนที่มาก หากมีที่ทำงานที่ดีกว่าก็พร้อมจะทำงานที่อื่นที่ดีกว่า ทำงานผู้ประกอบการเลือกที่จะจ้างแรงงานต่างด้าว และแรงงานต่างด้าวมีความอดทนสูงและทำงานยืดหยุ่นกว่าแรงงานไทย เหตุจากแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานต่างถิ่น และไม่ยอมประสบกับความเดือดร้อนและไม่อยากหางานใหม่และไม่ค่อยมีพฤติกรรมเป็นปรปักษ์หรือต่อต้านนายจ้าง วางตัวให้อยู่ดีกินดีเข้ากับลักษณะงาน จึงเป็นที่พอใจของนายจ้างหรือผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก และการใช้แรงงานต่างด้าวสามารถช่วยส่งเสริมผู้ประกอบการให้ไม่ต้องหยุดชะงักในการประกอบกิจการช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างผลผลิตได้ตามแผนการผลิตและช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจไทยให้เจริญเติบโตอีกด้วย

5. การเลือกใช้แรงงานต่างด้าวนั้น บริษัทจะเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน ส่วนฝีมือแรงงานนั้น ค่อยมาฝึกฝนภายหลัง เนื่องจากปัญหาแรงงานขาดแคลนแรงงานไทยที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาช่วยเสริมเพื่อให้ทันต่อเวลาและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ แรงงานของบริษัทส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเพศชายเนื่องจากงานส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้แรงงาน ยกของหนัก ขนของหนัก และงานก่อสร้างเป็นงานหนักการทำงานจึงต้องใช้แรงกายและในบางครั้งผู้หญิงมีข้อจำกัดในการทำงานบนที่สูง ทำให้ผู้เลือกใช้งานแรงจึงเลือกใช้แรงงานเป็นเพศชาย และในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวนี้นี้เพราะแรงงานต่างด้าวมีความอดทน

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร และได้นำแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวที่ใช้ในงานก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา เนื่องจากประเทศกัมพูชาอยู่ใกล้กับชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี ทำให้ง่ายต่อการเดินทางเข้ามายังประเทศไทย โดยแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย แรงงานต่างด้าวนี้มีความสำคัญและเป็นปัจจัยหลักจากประเทศต้นทางที่มีความแตกต่างในระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยซึ่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยอาจทำให้ได้รับค่าตอบแทนมากกว่าการทำงานในประเทศบ้านเกิดของแรงงานต่างด้าว ในการศึกษาการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างานพบว่า ประสบการณ์ฝีมือแรงงานและลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าว ในส่วนด้านของค่าจ้างแรงงานไม่ได้มีผลในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวเท่าไรนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติวิตร สัตยธิธอรี (2552) อภิปรายว่า นอกจากนี้ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เดินทางเข้ามาเพื่อเติมช่องว่างของการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย โดยแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยที่เป็นประเด็นปัญหาใหญ่อยู่ในปัจจุบันนี้คือแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย ถึงแม้ว่าแรงงานต่างด้าวเหล่านี้จะเป็นประโยชน์และมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทยอยู่ก็ตามแต่จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้หลั่งไหลเข้ามาอย่างมากมายก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ในสังคมไทยเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) การขาดแคลนแรงงานต่างด้าว 2) ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว 3) ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน 4) ด้านสังคม และ 5) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว ผู้วิจัยมีข้อสังเกตที่จะนำมาอภิปรายเพิ่ม ดังนี้

การขาดแคลนแรงงานต่างด้าว เป็นปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ทั้งนี้ เนื่องจาก พบว่า แรงงานต่างด้าวหาได้ง่ายและมีจำนวนมากกว่าแรงงานไทยในธุรกิจก่อสร้าง และแรงงานต่างด้าวนิยมทำงานก่อสร้างในขณะที่แรงงานไทยไม่นิยมทำงานก่อสร้าง จึงทำให้การขาดแคลนแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญต่อแนวทางในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตดา กิ่งทอง (2558) พบว่า การขาดแคลนแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้แรงงานต่างด้าวของประเทศไทย และในปัจจุบันมีค่านิยมในการเลือกแรงงานต่างด้าวซึ่งจะมักเลือกแรงงานที่มีความเชื่อทางศาสนาเดียวกันกับผู้ประกอบการ ในด้านความยั่งยืนส่วนใหญ่มีความเห็น

ด้วยว่าแรงงานต่างด้าวมีความขยันและอดทนในการทำงานมากกว่าแรงงานไทย และสอดคล้องกับ อทิยา สุวรรณโณ (2558) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้าง จังหวัดสงขลา เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้ พบว่า การขาดแคลนแรงงานมีความคล้ายกัน เนื่องจากการหาแรงงานต่างด้าวมีความง่ายกว่า อีกทั้งแรงงานไทยมีลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้แรงงานต่างด้าวไม่เลิกงานมากและสามารถทำงานในงานที่คนไทยไม่ค่อยทำ อีกทั้งธุรกิจก่อสร้างยังต้องการแรงงานอยู่ต่อเนื่อง

ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าว เป็นปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) ทั้งนี้ เนื่องจาก พบว่า ลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าวมีความแข็งแรง อดทน และทำงานโดยไม่เกี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ อัดโกลกร (2550) พบว่า การที่ผู้ประกอบการเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวนั้นมีหลากหลายปัจจัยในการสนับสนุนต่อการจ้างแรงงานต่างด้าว นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์และอุปนิสัยที่เป็นข้อดีของแรงงานต่างด้าวและเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานไทยแล้วมีหลายประการ เช่น ความแข็งแรง อดทน ความกระตือรือร้น พัฒนาการทางด้านทักษะและฝีมือ ปัญหาการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ เป็นต้น และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วิชาญชัย บุญแสง (2564) พบว่า ในลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวของแรงงานต่างด้าวในด้านความขยันและความเอาใจใส่ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นจริงเมื่อได้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานก็สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้จริงและการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวมีความสะดวก รวดเร็วและกระบวนการในการจัดหาแรงงานมีความชัดเจนและง่ายกว่าอดีต เพราะมีบริษัทนายหน้าจัดหาแรงงานต่างด้าวเกิดขึ้นมากในปัจจุบัน

ทักษะทางวิชาชีพของแรงงาน เป็นปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) ทั้งนี้ เนื่องจาก พบว่า แรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์ในการทำงาน และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์พื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ อัดโกลกร (2550) พบว่า ทักษะทางวิชาชีพของแรงงานมีความกระตือรือร้น มีพัฒนาการของทักษะและฝีมือมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และมีส่วนข้อเสียทางด้านทักษะทางวิชาชีพ คือ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารน้อย มีความรู้เรื่องวัสดุก่อสร้างน้อย เป็นต้น

ด้านสังคม เป็นปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ทั้งนี้ เนื่องจาก พบว่า แรงงานต่างด้าวสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ และการอยู่ร่วมกันในที่พักของแรงงานต่างด้าว มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ อัดโกลกร (2550) พบว่า ด้านสังคมก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความขัดแย้งกับนายจ้างหรือผู้ควบคุมงาน และปัญหาขู่สาว ซึ่งจะพบค่อนข้างน้อยและเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานไทย และในขณะเดียวกัน ข้อเสียของแรงงานต่างด้าวนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น การมีอารมณ์รุนแรง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย การสื่อสาร การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น การดื่มสุราและของมีเมา ความสะอาดของที่พัก และจากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขพบว่า ปัจจัยทางด้าน

สังคมของแรงงานต่างด้าวนั้นควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมียาตรฐานด้านสาธารณสุขค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาตามมากับเจ้าของกิจการควรให้ความรู้ในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการสุขาภิบาล และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาใช้แรงงานในประเทศไทยมากขึ้น โดยแรงงานต่างด้าวบางส่วนได้เป็นพาหนะนำโรคใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศไทย ถึงแม้ว่าแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับการตรวจสอบสุขภาพและค้นหาโรคจากหน่วยงานสาธารณสุขของจังหวัดและได้รับบัตรประกันสุขภาพ

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับต่างด้าว เป็นปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ทั้งนี้ เนื่องจากพบว่า การสื่อสารภาษากับแรงงานต่างด้าว (โดยล่าม) และสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย พบว่า การวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ สุรพงษ์พิทักษ์ (2559) การใช้ล่ามเป็นวิธีการที่จำเป็นมากที่สุด และถูกใช้ร่วมกับวิธีการสื่อสารแบบอื่น ๆ ในเกือบทุกขั้นตอน เพราะทำให้เกิดการตอบโต้แบบสองทางเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการตีความของแรงงานเองฝ่ายเดียว แต่จะพึงพาล่ามที่เป็นหัวหน้าคนงานเท่านั้น ซึ่งอาจเกิดความเสี่ยงกรณีที่หัวหน้าคนงานไม่สามารถอยู่ประจำที่ได้ตลอดเวลา ส่วนการใช้คู่มือพบว่ามีการจัดทำเป็นเพียงบางภาษาเท่านั้น ในการศึกษานี้เป็นภาษาพม่า ในขณะที่ปัจจุบันมีแรงงานจากประเทศกัมพูชาเข้ามาทำงานในโครงการก่อสร้างเพิ่มมากขึ้นกว่าชนชาติอื่น การแก้ไขปัญหานี้ในการสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวในโครงการก่อสร้าง อาจทำได้หรือทำไม่ได้ เนื่องจากมีระยะเวลาการทำงานและงบประมาณที่จำกัด ดังนั้น การปรับปรุงประสิทธิภาพในการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะอาจไม่มีเวลาให้แก้ไขความผิดพลาดจากการสื่อสารได้มากนัก การเลือกใช้วิธีสื่อสารในโครงการก่อสร้างจึงถูกกล่าวถึงในงานวิจัยด้านการสื่อสารอื่น ๆ คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งโครงการก่อสร้างที่มีมูลค่าสูงความถูกต้องแม่นยำในการสื่อสารกับแรงงานยังมีความสำคัญมากเพราะมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน และมาตรฐานของผลงาน ดังนั้นผู้จัดการโครงการจึงมองค่าใช้จ่ายในการสื่อสารในลักษณะการลงทุนเพื่อให้ผลที่ได้มีความคุ้มค่า เพราะค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียไปหากการสื่อสารมีความผิดพลาดมักสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการสื่อสาร

จากการศึกษาผลจากขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า บริษัทที่ทำการศึกษาก่อสร้างส่วนใหญ่ พบว่า ธุรกิจก่อสร้างส่วนใหญ่แล้วนั้นเลือกใช้แรงงานต่างด้าวเนื่องจากปัญหาแรงงานขาดแคลนแรงงานไทยที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ไม่ใช่เพราะว่าคนไทยจะไม่ยอมทำงานเหล่านี้โดยสิ้นเชิงในทุกกรณี แรงงานไทยเพียงแต่ไม่ทำงานเหล่านี้ภายใต้เงื่อนไขที่ค่าแรงที่ต่ำ ในขณะที่เดียวกันกับที่ไทยขาดแคลนแรงงานแต่แรงงานลักษณะนี้ในประเทศที่ให้ค่าจ้างดีกว่าไทยยังสามารถดึงดูดให้แรงงานไทยอยากออกไปขายแรงงานปีละเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาช่วยเสริม เพื่อให้ทันต่อเวลาและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ แรงงานของบริษัทส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเพศชาย เนื่องจากงานส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้แรงงานยกของหนัก ขนของหนัก และงานก่อสร้างเป็นงานหนักการทำงานจึงต้องใช้แรงกาย และในบางครั้งผู้หญิงมีข้อจำกัดในการทำงานบนที่สูง ทำให้ผู้เลือกใช้งานแรงจึงเลือกใช้แรงงานเป็นเพศชาย และ

ในการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวนี้เพราะแรงงานต่างด้าวมีความอดทน ซึ่งสอดคล้องกับ วิชาญชัย บุญแสง (2564) กล่าวว่า ปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมก่อสร้าง พบว่า ปัจจุบันสวัสดิการด้านแรงงานต่างด้าวนั้น กฎหมายได้ให้ความเป็นธรรมอยู่แล้ว ผู้ประกอบการ ทุกคนก็ปฏิบัติตามด้วยดีและการทำงานในวันหยุดก็มีค่าล่วงเวลา ตามกฎหมายและหากเจ็บป่วยก็จะมีประกันสังคม สามารถเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลที่เลือกไว้ ได้ตลอดเวลาสิ่งสำคัญที่สุดของการเลือกใช้แรงงาน คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน เพราะงานก่อสร้างเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ต้องใช้ทั้งแรงงานและทักษะในการทำงานด้วย อีกทั้งยังมีความเสี่ยงอันตราย ต่าง ๆ ด้วย และสอดคล้องกับ ศรยุทธ กจพจน์ (2545) งานก่อสร้างประกอบด้วยทรัพยากรที่เรียกว่า 4Ms เช่นเดียวกับงานผลิต อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ได้แก่ 1. กำลังคน (Manpower) 2. วัสดุ (Material) 3. เครื่องมือ เครื่องจักร (Machine) 4. เงิน (Money) ทั้งนี้ ทรัพยากรทั้ง สี่ประเภทยังจะผสมผสานกันจนสำเร็จเป็นรูปงานก็ด้วยการใช้วิธีการและเทคนิคของการจัดการ หรือ Management ซึ่งถือเป็น M ที่ห้า เพื่อเป็นการนำไปเลือกใช้ในการเลือกแรงงานต่างด้าว

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในงานก่อสร้างตามมุมมองของหัวหน้างาน เขตพัฒนาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาที่พบเจอหลัก ๆ คือ การสื่อสาร การใช้ภาษา เพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใหม่ ยังไม่เข้าใจภาษาไทย ซึ่งมีวิธีการแก้ไข คือ การทวนคำสั่ง และความเข้าใจเสมอหรืออาจให้คนที่เข้าใจภาษาไทยได้อธิบายให้เกิดความชัดเจน และปัญหาอีกด้านเป็นปัญหาทางด้านทักษะฝีมือแรงงาน ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามายังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อสร้าง ดังนั้น แรงงานต่างด้าวเหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อพัฒนาฝีมือการทำงานต่อไป จึงควรมีการศึกษาสภาพของความต้องการและกระบวนการเข้าสู่การจ้างงานของแรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในลักษณะของธุรกิจอื่น ๆ รวมทั้งลักษณะทางกายภาพที่ต่างกันอาจทำให้มีความแตกต่างกันจากแรงงานต่างด้าวในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของผู้เลือกใช้แรงงานต่างด้าวของภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตหรือจังหวัดอื่น ๆ ที่มีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงาน ซึ่งการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวในด้านเศรษฐกิจต่อระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวในด้านทักษะฝีมือของแรงงานต่างด้าวต่อลักษณะงานของนายจ้างคนไทย เป็นต้น และควรศึกษาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะผิดกฎหมายของงานก่อสร้าง หรือลักษณะการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่ทำให้เกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการก่อสร้างในพื้นที่เขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร และศึกษาผลกระทบจากการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2565). นายจ้าง เฮ! กรมเห็นชอบให้แรงงานต่างด้าวตาม MOU ที่วาระจ้าง
งานครบ 4 ปี อยู่และทำงานได้อีก 2 ปี. วันที่ 20 พฤษภาคม 2565. จาก
<https://www.doe.go.th>.
- กรุงศรี. (2565). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2565-2567 ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง. วิจัยกรุงศรี.
สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.krungsri.com/getmedia>.
- ชนัดดา กิ่งทอง. (2558). การเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวในอาเซียน (พม่า ลาว กัมพูชา) ของ
ผู้ประกอบการใน. จังหวัดปราจีนบุรี. นิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- ณัฐกานต สุรพงษ์พิทักษ์. (2559). การสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในไซต์ก่อสร้าง. สาขาวิชา
การจัดการโครงการก่อสร้าง ภาควิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- จิตติวิตร สัตยจิตติอริย. (2552). การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานไทยในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง
โดยใช้แรงงานต่างด้าว. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตา ชูโต. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พรินท์โปร.
- วิชาญชัย บุญแสง. (2563). ปัจจัยการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมก่อสร้าง. รายงานสืบ
เนื่องจากการประชุม (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยด้าน
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสตร์ ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร.
- ศรยุทธ กิจพจน์. (2545). การบริหารและการจัดการงานก่อสร้าง. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- อรรถสิทธิ์ อัดโถปกรณ์. (2550). การเปรียบเทียบแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรม
ก่อสร้างของไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- อติตยา สุวรรณโณ. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของ
ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.